

Ανδρέας Παπαμικρόπουλος και η άγνωστη ιστορία της απόπειρας ανατινάξεως της ελληνικής Βουλής το 1907

Η Αθήνα του 1907

14 χρόνια μετά την καθολική πτώχευση του 1893, 10 χρόνια μετά την οδυνηρή ήττα στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 και 9 χρόνια μετά την επιβολή διεθνούς οικονομικού ελέγχου από τους εβραϊκής καταγωγής Γαλλοβρετανούς τραπεζίτες του 1898, η Ελλάδα των 2.631.952 κατοίκων διέθετε ζωτικό χώρο εκτάσεως 63.211 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Οι υπήκοοι του βασιλείου, που με σκληρή εργασία είχαν καταφέρει να έχουν πλεονασματικό προϋπολογισμό (παρά τις τεκμηριωμένες προβλέψεις του τότε ΔΝΤ για το αντίθετο), ουσιαστικά εξανάγκασαν τον πρόξενο των ΗΠΑ, Χόρτον, να πει γι' αυτούς σε επίσημη ομιλία του ότι: *«Η φυλή είναι μικρή, αλλά τα επιτεύγματά της πολύ μεγάλα και οι Έλληνες είναι μετρημένοι, εργατικοί και οικονόμοι»*.

Όλοι οι αυτόχθονες θρηνούσαν την απώλεια του Τέλλου (Σταματέλου) Άγρα, ενώ η Πηνελόπη Δέλτα συνέγραφε το γνωστό μυθιστόρημά της «Στα μυστικά του βάλτου» και οι ελάχιστοι τουρίστες της εποχής απολάμβαναν «το έκπαγλον θέαμα του δύοντος αττικού ηλίου, όστις πληροί δι' ασυλλήπτων αποχρώσεων φωτός τον ορίζοντα», όπως έγραφε τότε ο πολύς Θεόδωρος Βελλιανίτης.

Την ίδια εποχή, που στην Νέα Υόρκη κυκλοφορούσε το πρώτο ταξί, οι αθηναϊκές εφημερίδες καταστροφολογούσαν (παλιά τους τέχνη κόσκινο) σε άρθρα επί άρθρων για το πρώτο αυτοκινητιστικό δυστύχημα στην Αθήνα των επτά (7) συνολικά κυκλοφορούντων οχημάτων, με θύμα την Ευφροσύνη Βαμβακά ετών 25 (μητέρα τριών ανηλίκων παιδιών) και δράστη τον πρίγκιπα Ανδρέα (πατέρα του Φιλίππου, του συζύγου της τωρινής βασίλισσας Ελισάβετ της Αγγλίας, και παππού του Καρόλου), γράφοντας χαρακτηριστικά : *«Με επτά αυτοκίνητα θρηνούμε θύματα, φανταστείτε να γίνουν 70...»*, αλλά και βεβαιώνοντας το αναγνωστικό τους κοινό, ότι *«η ευθύνη ήταν της άτυχης Ευφροσύνης, που δεν σταμάτησε, αλλά άρχισε να τρέχει πανικόβλητη»*. Επιπροσθέτως, σημείωναν οι καλές φυλλάδες,

«ίσως ο πρίγκιπας και η σύζυγός του να ταραχθήκαν από την απαιδευσία του φτωχού λαού»!

Μ' αυτά και μ' αυτά η ζωή κυλούσε χαρωπά, δηλαδή οι κουτόφραγκοι προόδευαν, οι Εβραίοι αργυραμοιβοί γίνονταν πλουσιότεροι, οι αυτόχθονες γηγενείς έκαναν το σκατό τους παξιμάδι, λαμβάνοντας ως αντάλλαγμα χάντρες, καθρεπτάκια και την ζωή των Βαυαρών πριγκίπων σε τακτικές συνέχειες των εντύπων, η φαιδρά πορτοκαλέα εξαπλωνόταν ακάθεκτη στην γη της Ψωροκώσταινας και η Βουλή συνεδρίαζε νυχθημερόν για να παράξει «θεάρεστο» και απαιτούμενο από τους πατρώνες και δανειστές της, «έργο».

Το περιστατικό

Την ίδια ημέρα κατά την οποία ο Βλαχάκης εκδίδει τα απομνημονεύματα του στρατηγού Μακρυγιάννη, ο Κωστής Παλαμάς ολοκληρώνει τον «Δωδεκάλογο του γύφτου» και ο Ίων Δραγούμης το έργο του «Μαρτύρων

και ηρώων αίμα», οι εκπρόσωποι του λαού με την φράγκικη συμπεριφορά και αμφίεση, συνεδρίαζαν στο κτήριο της Βουλής και παρακολουθούσαν την εισήγηση του υπουργού περί των οικονομικών Σιμόπουλου, ο οποίος, και παρά τον πλεονασματικό αποτέλεσμα του προηγούμενου κρατικού προϋπολογισμού, απαριθμούσε με βαριεστημένο ύφος νέες περικοπές και επώδυνα νέα μέτρα φορολόγησης του πόπολου. Κατά την προσφιλή τους συνήθεια, οι περισσότεροι βουλευτές έπιναν καφέ στο καφενείο της Βουλής, κάποιοι κοιμούνταν και οι υπόλοιποι χασμουριόταν.

Αίφνης, την γαλήνη της σουρεαλιστικής αυτής εικόνας, διέκοψε ο ήχος της πτήσης φυσιγγίου δυναμίτιδος περιτυλιγμένου με χαρτί εφημερίδας και ο γδούπος της προσγείωσής του στο πάτωμα της Βουλής, εν μέσω των θέσεων των βουλευτών του Εθνικού Κόμματος. Συνάμα, η αίθουσα γέμισε καπνό και την χαρακτηριστική έντονη μυρουδιά από την καύση της θρυαλλίτιδος της αυτοσχέδιας χειροβομβίδας. Οι περισσότεροι από τους εθνοπατέρες, δεν αντιλήφθηκαν -άμεσα- το τι είχε συμβεί διότι, όπως ανέφερα προαναφέρθηκε, έπαιρναν τον ύπνο τους στα ακριβοπληρωμένα έδρανα, αλλά επιτέλους κάποια στιγμή, εις εξ αυτών, ο Λεώπουλος, ξύπνησε από τον ύπνο του δικαίου και, έντρομος, φώναξε: «Μπόμπα! Προς Θεού! Μπόμπα!».

Το τι έγινε τότε, είναι δύσκολο να περιγραφεί. Οι βουλευτές, μισοκοιμισμένοι, μισοξύπνιοι, προσπάθησαν να βγουν από την αίθουσα ομαδόν και κοπαδοειδώς,

σαν μία επ' απειλή αγέλη. Οι πόρτες της εξόδου, όμως, φράκαραν από τους όγκους των λιπαρών και καλοθρεμμένων επισπευδόντων ηγητόρων και τότε έγινε λαϊκό δημώδες «πατείς με, πατώ σε». Ο πρόεδρος της Βουλής, διαγκωνίζοντας και διαγκωνιζόμενος, φώναζε: «Ο φρούραρχος να κλείσει τις πόρτες εξόδου των λαϊκών θεωρείων. Να συλληφθεί αμέσως ο δράστης!».

Όμως, ο φρούραρχος, λοχαγός του πυροβολικού Ταρσούλης απουσίαζε και τοιουτοτρόπως, τα θεωρεία εν ριπή οφθαλμού εκκενώθηκαν, από τους έτσι κι αλλιώς, ελάχιστους θαμώνες -μισθοδοτούμενους χειροκροτητές. Μέσα στην χάβρα των Ιουδαίων η οποία δημιουργήθηκε, μόνο ένας η δύο, από τους βουλευτές αντιλήφθηκαν, καθυστερημένα έστω, ότι το φιτίλι είχε αποκοπεί από το φυσίγγιο της δυναμίτιδος από την πρόσκρουση της στο έδαφος και έτσι δεν υπήρχε, κανένας απολύτως κίνδυνος έκρηξης. Εάν η συνδεσμολογία της αυτοσχέδιας χειροβομβίδας ήταν προσεκτικότερη, κατά το μάλλον ή ήττον, οι παρεβρισκόμενοι εθνοσωτήρες δεν θα είχαν διασωθεί, δηλαδή θα έβλεπαν τα ραδίκια ανάποδα.

Η σύλληψη του υπόπτου και η ανάκριση

Εν τω μεταξύ, ένας από τους βουλευτές, ο Καβαλλιεράτος, μετέφερε τα κομμάτια του εκρηκτικού μηχανισμού στο γραφείο του διευθυντού της Βουλής, Κουντάκου, και συνεπικουρούμενος από τον βουλευτή Στάη, εξαναγκάζει έναν δυστυχή αστυνόμο Α' να δοκιμάσει διά της γεύσεως την σύσταση της περιεχόμενης εκρηκτικής ύλης. Αυτός, αφού υπακούει, φεύγει ταπεινωμένος και έντρομος, αφήνοντας χώρο για την είσοδο του ασθμαίνοντος γενικού εισαγγελέα Λυκουρέζου, ο οποίος είχε δώσει εντολή στους εξωτερικούς φύλακες της Βουλής, να απαγορεύσουν την έξοδο απ' αυτήν σε οποιονδήποτε.

Εν τω μεταξύ, απόντος του φρουράρχου, αλλά και της φρουράς, αναθαρρημένοι από την διαπίστωση ότι δεν κινδύνευε η σωματική τους ακεραιότητα από μια έκρηξη, οι Λαζάνης και Στάης εφόρμησαν προς τα λαϊκά θεωρεία του 3ου ορόφου, όπου πιθανολογούσαν ότι από εκεί ερρίφθη η δυναμίτιδα. Όταν κατάφεραν να υπερσκελίσουν το εμπόδιο της ανηφορικής διαδρομής το οποίο είχε σύμμαχο το

μεγάλο τους σωματικό βάρος και έφθασαν εκεί, τα βρήκαν άδεια, εκτός από ένα πτωχικά ενδεδυμένο άτομο, το οποίο στεκόταν πίσω από ένα παράθυρο του θεωρείου, με μια διπλωμένη εφημερίδα στα πόδια του. Αμέσως τον συνέλαβαν και τον οδήγησαν στο γραφείο του διευθυντού της Βουλής, όπου ξεδιπλώνοντας την εφημερίδα, ανακάλυψαν 4-5 ακόμη φιτίλια κατάλληλα για την ανάφλεξη μασουριών δυναμίτιδας και ένα ακόμη μασούρι.

Τότε, ο υπουργός των Εσωτερικών, Καλογερόπουλος, συνεπικουρούμενος από τον γενικό εισαγγελέα Λυκουρέζο, άρχισαν να τον ανακρίνουν και ανακάλυψαν την ταυτότητά του. Ονομαζόταν Ανδρέας Παπαμικρόπουλος, εκ Πατρών, και ήταν διδάσκαλος του πτωχοκομείου, ετών 40 και άγαμος. Στις επίμονες όμως ερωτήσεις των ανακριτών, αυτός δεν παραδέχονταν την ενοχή του, παρά την κατ' αντιπαράσταση εξέταση των υπαρχόντων μαρτύρων, οι οποίοι βεβαίωναν ότι μόνο αυτός στεκόταν στο σημείο από το οποίο εκτοξεύτηκε η εκρηκτική ύλη.

Μέσα στην απελπισία του για την άκαρπη τροπή της ανακρίσεως, ο γενικός εισαγγελέας, του οποίου η εντολή της κυβερνήσεως ήταν να αποσπάσει γρήγορη και σαφή ομολογία από τον ύποπτο για την βομβιστική ενέργεια, χρησιμοποίησε τα μεγάλα μέσα. Είχε προηγουμένως μάθει ότι, ο Παπαμικρόπουλος λόγω της οικτρής του οικονομικής καταστάσεως, αναγκάσθηκε να εγκαταλείψει το μικρό δωμάτιο, το οποίο μοιραζόταν με 3 ακόμη συγκατοίκους, στο ξενοδοχείο 5ης κατηγορίας «Ακρόπολις» και να ικετεύσει, πρώτα την οικογένεια Διαμαντοπούλου και κατόπιν την οικογένεια Αντωνοπούλου, στις κυρίες των οποίων είχε διδάξει γράμματα στο παρελθόν, για τροφή και στέγη, με αντάλλαγμα την διδασκαλία των παιδιών τους, την συνοδεία των σε περιπάτους και την συμμετοχή του σε όποια, οικοκυρικής φύσεως, εργασία προέκυπτε στην καθημερινότητά τους.

Έτσι, ο πονηρός εισαγγελέας, διέταξε να προσαγάγει η αστυνομία τους παραπάνω και να τους οδηγήσει σ' αυτόν για ανάκριση με βίαιο τρόπο, παρουσία του Παπαμικρόπουλου, όπερ και εγένετο. Την ίδια χρονική στιγμή κατά την οποία τον ανέκρινε, οι αστυνομικοί προσήγαγαν τους Αντωνόπουλους με σκαιό τρόπο. Ο Παπαμικρόπουλος, βλέποντας τα υποφέρουν οι ευεργέτες του από την βιαιότητα των οργάνων, αλλά και φοβούμενος ότι θα τους χαρακτηρίζαν συνεργούς του, είπε: «Αφήστε τους ανθρώπους αυτούς. Θα σας ομολογήσω τα πάντα».

Η ομολογία του δράστη

Και ομολόγησε: «Εγώ αγόρασα τα δύο μασούρια δυναμίτιδας και τα απαραίτητα φιτίλια, προ δεκαπενθημέρου. Το ένα το εκτόξευσα στους βουλευτές και το

δεύτερο το ετοίμαζα για να αυτοκτονήσω αμέσως μετά την πράξη μου. Έγραψα δε, και σχετική του τέλους μου επιστολή, προς την μητέρα μου. Επίσης, πολλές ημέρες πριν την πράξη μου, απέστειλα προειδοποιητική επιστολή προς την Βουλή, στην οποία τους ανακοίνωνα την πρόθεσή μου αυτή. Δεν ήθελα να τους σκοτώσω όλους, αλλιώς, θα χρησιμοποιούσα περισσότερα φυσίγγια. Να τους φοβίσω και να τους αφυπνίσω ήθελα, διότι εκτός της προσωπικής μου οικτρής οικονομικής καταστάσεως, στην οποία με έχουν οδηγήσει οι πράξεις και οι παραλήψεις τους· δεύτερο πουκάμισο δεν έχω να βάλω και ικετεύω καθημερινά τους ανθρώπους για τα απολύτως απαραίτητα. Η δική μου όμως δυστυχία ήταν η μικροτέρα, έναντι των δεινών της πολιτείας μας, για τα οποία σας θεωρώ απολύτως υπευθύνους. Η εκμηδένιση της αξιοπρέπειας της χώρας, η υπερχρέωσή της, η κατάπτωση του ηθικού της γοήτρου, ο συνεχής και παράνομος πλουτισμός των ηγητόρων της, η πλήρης αναισθησία των υπουργών και των βουλευτών στις συνεχείς εκκλήσεις των πολιτών για διαφάνεια στην διαχείριση των οικονομικών της, η κακοδιαχείριση των πόρων της και άλλα τινά, οδήγησαν την ψυχική μου εξέγερση. Και όχι. Συνεργούς, δεν έχω. Μόνος μου εσκέφθην, εζύγισα τα πράγματα και απεφάσισα τον εξαναγκασμό σε μεταμέλεια όλων αυτών, με την χρήση βίας».

Ο εισαγγελέας, οι γραφιάδες και οι παρατρεχάμενοι, έμειναν άφωνοι. Ο κοντός μυστακοφόρος, βρόμικος και πάμπτωχος δάσκαλος, έμοιαζε γίγαντας μπροστά τους. Αμέσως ο Λυκουρέζος, ο οποίος δεν ήθελε να ακούσει και άλλα, διέταξε να μεταφερθεί στα κρατητήρια ο δράστης και πολύ προβληματισμένος κίνησε για το γραφείο του πρωθυπουργού Θεοτόκη. Στην συνάντηση η οποία αμέσως πραγματοποιήθηκε, συμμετείχαν οι Θεοτόκης, Λυκουρέζος, Καλογερόπουλος και Καπερδάνος και αναλύθηκαν οι εξελίξεις της υπόθεσης και αναζητήθηκε η κατάλληλη λύση.

Πάνω στο τραπέζι συσκέψεων, δέσποζαν οι εφημερίδες της εποχής, με πρώτον πρώτον τον «Ρωμιό» του Σουρή, οποίος διασκέδαζε την κατάσταση γράφοντας :

«Αυτά του κόντε λέγονταν εν λιγυρά φωνή,
στο παρλαμέντο βρόντισε μιά μπόμπα αληθινή.
Κι αμέσως τά 'χασαν αυτοί και τά 'χασαν κι εκείνοι,
κι ακαματόπους έτρεχε καθένας αστυνόμος,
και της Βουλής τας πτέρυγας συνείχε κρύος τρόμος.
Νίπτω κι εγώ τας χείρας μου και δεν ανακατεύομαι,
και αφού οι μπόμπες άρχισαν, παύω να πολιτεύομαι!».

«Ιδού! Διαβάστε πράγματα! Αυτός είναι επικίνδυνος και θα βρει μιμιτάς», είπε

θυμωμένα ο Θεοτόκης.

«Θα τον κάνουμε ήρωα;», αναρωτήθηκε εξοργισμένος ο Καπερδάνος.

«Του χρόνου θα τον έχουμε ανάμεσά μας στην Βουλή», ψιθύρισε έντρομος ο Καλογερόπουλος.

«Να αποδείξουμε ότι είναι βλαμμένος», έκραξε πνιχτά ο Λυκουρέζος.

«Αυτό είναι!», αναφώνησαν εν χορώ άπαντες. «Βλαμμένος! Είναι η σοφότερη λύση. Να κανονιστεί πάραυτα επίσημη γνωμάτευση από τον γιατρό Μιταυτσή. Είναι της απολύτου εμπιστοσύνης μου και γαμπρός της αδελφής μου», διέταξε ο οιονεί άναξ.

Ο...φρενολόγος

Ο γραμματέας άρχισε την ανάγνωση των γραπτών απαντήσεων του ειδικού εντεταλμένου ιατρού φρενολόγου, Μιταυτσή, μετά την εξέταση της διανοητικής καταστάσεως του δράστη της βομβιστικής κατά του Κοινοβουλίου ενέργειας, κατ' εντολήν του γενικού εισαγγελέα.

«Διάβαζε πιο δυνατά», του είπε ο Λυκουρέζος, ο οποίος δεν μπορούσε να κρύψει το σαρδόνιο χαμόγελό του κάτω από την επαγγελματική του σοβαρόφάνεια.

«Κατόπιν εντολής του γενικού εισαγγελέως κυρίου Λυκουρέζου και αδείας του Διευθυντού της αστυνομίας υποστρατήγου Δαμηλάτη, μου επετράπη η άνοδος εις το δωμάτιον ένθα κρατείται ο βομβιστής. Ευθύς μόλις τον είδα, τον αναγνώρισα. Αυτός είναι. Ω, ναι. Αυτός είναι τελείως ανισόρροπος. Τον ενθυμούμαι καλώς ότε ήλθε προ ολίγων ετών και υπεβλήθη εις θεραπείαν».

Ερώτηση εισαγγελέα: «Από τι έπασχε τότε;».

Απάντηση ιατρού: «Φρενοβλάβειαν εκφύλου με ιδέας πολυμόρφους, ιδέας δηλαδή καταδιώξεως, μεγαλείου, αδικιών, ενοχής και ερωτικών επεισοδίων, ιδέας αίτινες δύνανται το άτομον όπερ κατέχεται υπ' αυτών, να το ωθήσουν εις τας πλέον επικινδύνους πράξεις».

Ερώτηση εισαγγελέα: «Εθεραπεύθη τότε;».

Απάντηση ιατρού: «Είναι ανίατος η νόσος αυτή. Ο πλήρης μάλιστα ορισμός της είναι ο εξής: Ανισορροπία διανοητική θεωρουμένη πολλάκις εκ των ανιάτων.

Βεβαιώ, ότι τούτος έπασχεν εκ τοιούτου νοσήματος. Είναι δε χαρακτηριστικόν ότι οι κατά πλήθους αποπειρώμενοι, εμπνέονται υπό της ιδέας, ότι τους προξενεί τούτο, κακόν τι ή υπό της ρεκλάμας».

Ερώτηση εισαγγελέα: «Τον θεωρείτε επικίνδυνο προς τον εαυτό του και προς το κοινωνικόν σύνολον;».

Απάντηση ιατρού: «Προς τον εαυτόν του, όχι. Προς το κοινωνικό σύνολον, ναι αναμφαδόν».

«Τελειώσαμε. Θα το υπογράψετε;», ρώτησε ο γραφιάς τον εισαγγελέα.

«Αν θα το υπογράψω; Ανόητε...», τον μάλωσε άγρια ο Λυκουρέζος. Και έβαλε την υπογραφή του. Φαρδειά πλατειά.

Πηγή: ribandsea.com

Πρόταση προς αναδημοσίευση: **DASKALOS**